

Тақырыбы: Өлім, өлім белгілері. Танатогенез.
Терминальды жағдай. Өлімнен кейінгі
өзгерістер.

Қабылдаған: Ешпанов Р.С

Орындаған: Даниева Г.Е

Группа: 209А

Жоспар:

Кіріспе

Негізгі бөлім

- *Өлім белгілері және өлімнен кейінгі өзгерістер*
- *Өлімнің сатылары, сипаттамасы*
- *Өлім себептері, сипаттамасы*
- *Өлімнің алғашқы белгілері, сипаттамасы*
- *Өлімтің кейінгі белгілері, сипаттамасы*

Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер

Өлім белгілері және өлімнен кейінгі өзгерістер

Табиғаттағы тірі жан-жануарлардың бәрі де өз тіршілігін өліммен аяқтайды, яғни өлікке айналады. “Өмір сүру - өлу деген сөз” деп Ф. Энгельс бекерге айтпаған. Өлу заңдылықтарын, оның себептерін және өлімнен кейінгі өзгерістерді зерттейтін ілімді танатология деп атайды. Адам өлімін бүкіл организмнің өлімі деп қарау керек. Бірақ әр түрлі зерттеулер арқылы кейбір ағзалардың, тканьдердің өз тіршілігін организм өлгеннен кейін де біраз уақытқа дейін сақтай алатындығы анықталған. Осыған байланысты өлген адам ағзаларын, тканьдерін трансплатация үшін пайдалану мүмкіншілігі туды.

Кейінгі уақытта тек жеке ағзаларды ғана емес, ағзалар комплексін (мысалы, өкпе- жүрек) көшіріп отырғызу мүмкіншіліктері бар. Ағзалады трансплантацияға дайындамастан бұрын кенеттен қайтыс болған адамның анық өлгендігіне көз жеткізу керек. Бұл жағдайда өлім жөніндегі қорытындыны әдетте сот медицинасының сарапшылары береді. Бірақ та өлім белгілерін білу, өлім себептерін анықтау барлық дәрігерлер үшін, әсіресе патологоанатомдар үшін аса қажет. Патологоанатом тек аурухана жағдайында қайтыс болған ауруды жарып көріп, өзінің қорытынды сөзін өлімнің қайсы ауру салдарынан болғанын, оның пайда болу механизмдерін ашып беруге арнайтыны мәлім.

*Өлу процесінің
сатылары:*

**Жанталас алды
күйі**

**Жанталас
(агония)**

**Клиникалық
өлім**

Өлімнің сатыларына сипаттама

Өлімнің әр бір сатысының ұзақтық мерзімі әр түрлі, мысалы, агония бірнеше минуттан, бірнеше сағатқа немесе тәулікке созылуы мүмкін.

Клиникалық өлім әдетте 5-6 минуттан соң биологиялық өлімге өтеді. Бұл кезде орталық нерв жүйесінде, кейірек басқа ағзаларда, қайтымсыз өзгерістер дамиды. Осы кезде бастап қана организмді өлік деп атауға болады.

*Өлім
себептері*

**Табиғи
(физиологиялық)**

**Зорлық-
зомбылық
нәтижесінде**

**Ауруға
байланысты**

Өлім себептеріне сипаттама

- Табиғи өлім адам әбден қартайып, ағза қызметтерінің бірте-бірте әлсіреп барып тоқтауының, тозуымен байланысты. Адам өлімінің ұзақтығы ғалымдардың болжауы бойынша 160-180 жас, бірақ көптеген себептерге байланысты бұл жасқа осы күндері жекелеген адамдар ғана жетіп отыр.*
- Зорлық-зомбылық нәтижесінде өлімді сот медицинасы зерттейді. Ауру асқынып кеткенде, мысалы, миға қан құйылғанда, жүрек инфарктында, өкпе артериясының тромбо-эмболиясында адам кенеттен, кейде бірнеше минуттар ішінде өліп кетуі мүмкін.*
- Биологиялық өлімнен кейін біршама уақыттан соң өлімнің морфологиялық белгілері және өлімнен кейінгі өзгерістер дамиды. Бұл өзгерістерді анық білу және зерттеу, кейбір жағдайда ұшырайтын жалған өлімді анықтауда аса қажет.*

Өлімнің алғашқы белгілері

Өліктің сууы

Өліктің сіресіп қалуы

Өліктің кебуі

Қанның қайта бөлінуі

Өлік дақтары

Өлімнің алғашқы белгілеріне сипаттама

- Өліктің сіресіп қалуы дене бұлшықеттерінің қатайып, тартылып қалуына байланысты. Бұл өзгерістердің негізінде биохимиялық процестер жатады. Тірі организмдегі бұлшықеттердің белгілі бір тонуста тұруы аденозин-3-фосфат қышқылының бұлшықеттерімен байланысты болуымен түсіндіріледі.*
- Өліктің кебуі өлгеннен кейін денедегі сұйықтықтардың құрғап және буланып кетуінің нәтижесі. Бұл процесс өлгеннен соң бірнеше сағаттан соң басталып терінің, шыршыты қабықтарды кеуіп қалуына алып келеді. Көздің мөлдір қабығы күңгірттеніп, ақшыл қабығы өзінің реңін жоғалтып сарғыш түсті болады. Еріннің шыршыты қабығы, терінің жұқа жерлері қатып, бүрісіп қоңыр-қызыл түс алады.*

- Қанның қайта бөлінуі өлгеннен соң артерия қан тамырының қысқаруының нәтижесінде вена тамырларына өтеді және өзінің салмағына байланысты дененің төменгі бөлігінде жайғасқан бөліктерінде жинала бастайды. Жүректегі және ірі вена тамырларында қан ұйып қалады.
- Өлік дақтары өлгеннен соң 2-4 сағаттан кейін пайда болады. Олар өліктің төменгі бөліктерінде көкалақызыл немесе қоңыр-күлгін түсте көрінеді.
- Өліктің сууы өлгеннен соң организмдегі зат алмасу процесінің тоқтауына байланысты. Дене жылуы бірте – бірте азайып, айналадағы температурадан 0,5-1 С төменірек дәрежеге дейін түседі.

Өлімнің кейінгі белгілері

Аутолиз

Шіру процесі

© 2007 Forens-Rus.Net

© 2007 AHT

Өлімнің кейінгі белгілеріне сипаттама

- Аутолиз процесі гидролиздеуші ферменттердің белсенділігінің күшеюімен байланысты. Сол үшін аутолиз ферменттер көп болған ағзалардан басталады. Ұйқы безінде, бүйрек үсті безінде бауырда аутолиз процесі басқа ағзаларға қарағанда күштірек көрінеді.*
- Өліктің шіруі осы аутолиз процесстердің күшеюінен және оған шірітуші бактериялардың әсерін қосылуымен түсіндіріледі. Шіру процесінің жылдамдығы қоршаған ортаның температурасына байланысты. Үй температурасының (18-20С) шірудің бірінші белгілері 2-3-ші күні-ақ көріне бастайды.*

